

Bijlage 10 Programma van Eisen

Inschrijver wordt verzocht van alle in de Bijlage genoemde Eisen te verklaren of Inschrijver deze voorschriften accepteert en conform de procedure handelt / heeft gehandeld. Inschrijver dient, indien Inschrijver de Eisen accepteert, het Programma van Eisen rechtsgeldig te ondertekenen en bij te voegen bij de inschrijving. Het ontbreken van Bijlage 10 leidt tot uitsluiting van uw Inschrijving aan de aanbestedingsprocedure.

Programma van Eisen behorende bij de Europese openbare aanbesteding: Maaien watergangen en waterkeringen, incl. nvo's

10.1.1 Algemene Eisen

Nr.	Algemene eisen
E01	De Opdrachtgever wil op de hoogte blijven van wijzigingen, die van belang zijn in het kader van deze Overeenkomst. Het gaat om algemene wijzigingen binnen de organisatie van de Opdrachtnemer (ON) en/of wijzigingen in het personeelsbestand. ON zal de Opdrachtgever binnen 1 week informeren over deze wijzigingen. In het geval van fusies en overnames behoudt de Opdrachtgever zich het recht voor, de Overeenkomst, met in achtneming van een opzegtermijn van drie maanden, te beëindigen.
E02	In aanvulling op par. 46 lid 1 UAV 2012: Indien de ON niet naar behoren functioneert, behoudt de Opdrachtgever zich het recht voor, om na twee schriftelijke waarschuwingen de Overeenkomst, met inachtneming van een opzegtermijn van één maand, te beëindigen. Een mailbericht van de toezichthouder of directievoerder van Opdrachtgever wordt als schriftelijke waarschuwing beschouwd.
E03	ON realiseert zich, dat Opdrachtgever ook als overheid optreedt. U aanvaardt deze bijzondere positie van Opdrachtgever als overheid. Opdrachtgever behoudt bij nakoming van het in de Overeenkomst bepaalde haar bevoegdheden tot publiekrechtelijke rechtshandelingen.
E04	Gedurende de uitvoering van de opdracht is de HDSR toezichthouder de gemachtigde vertegenwoordiger namens Opdrachtgever. Waar nodig schaaft de HDSR toezichthouder op naar de HDSR directievoerder welke tevens is gemachtigd namens HDSR te handelen. Waar in onderhavig hoofdstuk Opdrachtgever staat kan dan ook gelezen worden HDSR toezichthouder.
E05	De ON verzorgt de uitvoering van de Dienst, inclusief de uitvoeringscoördinatie.
E06	De ON werkt volgens de Wet bodembescherming (Wbb) en zorgt er minimaal voor dat geen benzine, oliën of vetten wordt (worden) gemorst als gevolg van tanken, doorsmeren of lekkage aan leidingen e.d. van het materieel. Desondanks gemorste benzine, oliën of vetten worden door de ON direct op eigen kosten verwijderd van uit het water, danwel afgegraven, vervuilde grond afgevoerd en aangevuld met niet verontreinigde grond. In alle gevallen dient het te worden gemeld bij HDSR.
E07	Onderhoud en reparaties van de machines dient plaats te vinden in een daarvoor geschikte ruimte.
E08	De ON is verplicht gevallen van dumping van afval of vandalisme aan eigendommen van Opdrachtgever direct te melden aan de Opdrachtgever.
E09	HDSR maakt voor haar areaalbeheer gebruik van het beheersysteem ArcGIS, in de vorm van een maaiapp. De Opdrachtgever houdt het areaal digitaal op orde in deze maaiapp. De ON moet in de maai-app aantekeningen/opmerkingen maken en is verder vrij om dit beheersysteem te gebruiken. Naast een betaald account, is het ook mogelijk om gratis te registreren op een het 'ArcGIS Online Public' via https://arcgisonline.esribelux.com . Een anders systeem mag gebruikt worden dat aansluit op ArcGIS. De gegevens dienen echter wel in ArcGIS inleesbaar te zijn. Tablets, mobiele telefoons e.d. met/zonder dataverbinding worden door de Opdrachtgever niet beschikbaar gesteld aan de ON.
E10	De ON dient in het systeem binnen 24 uur aan te geven welk werkzaamheden op de betreffende dag afgerond zijn. Indien uitgevoerde werkzaamheden om wat voor reden dan ook niet in de maai-app kunnen worden geregistreerd dienen deze apart te worden vermeld en aan de toezichthouder te worden doorgegeven.

E11	Er dient ten alle tijden te worden gewerkt volgens de Wet natuurbescherming (Wnb), de geldende gedragscode Wnb voor waterschappen. Dit PvE is een aanvulling op de ecologische Werkprotocollen 1.1 en 1.2 van HDSR (Bijlage 15 en 16).
E12	Van de ON wordt een kwaliteitsplan voor het uit te voeren werk verlangd, na gunning van de opdracht Dit kwaliteitsplan wordt aangemerkt als een werkplan als bedoeld in par. 26 lid 6 U.A.V. 2012. In dit kwaliteitsplan dienen ten minste de volgende punten opgenomen te worden: 1a. Organisatie en personeel: - Organogram van de projectorganisatie van de ON, waarin alle betrokken functies zijn weergegeven; - Verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de leidinggevende functies en de sleutelfuncties met betrekking tot de kwaliteitsborging en keuringen. 1b. Procesbeheersing: - Planning van de maaierwerkzaamheden per maaiperiode, waarin de verschillende stappen van de voorbereiding en de uitvoering aan de tijd worden gerelateerd aan de te verwachten werkzaamheden, die middels de maaikaart/maai-app zullen worden opgedragen. De stappen die kritisch zijn voor het realiseren van de planning, dienen herkenbaar te zijn; - Voortgangsrapportage van de werkzaamheden (1x/jaar startoverleg, 1x per maaiperiode, 1x/jaar laatste maaiperiode/eindrapportage), communicatie met perceeleigenaren, belanghebbenden en omwonenden; - Omgang met ecologie (Wnb), verantwoordelijke ecologische deskundige bij ON en het inlichten en faciliteren werknemers ON in juiste omgang met flora en fauna en de verificatie dat gewerkt is volgens ecologisch werkplan (d.) 1c. Keuringsplan: - In het keuringsplan alle keuringen met betrekking tot (tussen)resultaten opnemen waarvoor in het contract de normen zijn beschreven. Dit is een onderdeel van de verificatiematrix (S03). Ecologisch werkplan (zie ook U01). 2a. Ecologisch werkplan, jaarlijks bijgewerkt minimaal 2 weken voorafgaande eerste maaironde: - Dit werkplan dient te allen tijde te voldoen aan hetgeen gesteld wordt in de vigerende gedragscode Wnb en de ecologische werkprotocollen van HDSR. - Doel is het voorkomen van schade aan alle in het wild levende planten- en diersoorten. Zoals per watergang en per maaironde aangetroffen soorten, maatregelen, enz., o.a. benoemd in de eisen S09, S11, D08, D09, B17, B18.
E13	Voorafgaande aan werkzaamheden op of langs openbare weg, dient een verkeersplan opgesteld en ingediend te worden. Maatregelen conform CROW richtlijnen-96b.
E14	De kosten om de eisen en beoogde kwaliteit te behalen, dienen te zijn opgenomen in de eenheidsprijzen van het RAW-bestek. De prijzen zijn inclusief de kosten voor de realisatie en van de aangeboden kwaliteit (meerwaarde) als onderdeel van de BPKV – inschrijving (zie Inschrijvingsleidraad, Hoofdstuk 5). Tijdens uitvoering van de deelopdrachten, kunnen hiervoor geen extra kosten in rekening worden gebracht.

10.1.2 Eisen aan samenwerking, registratie en medewerkers/personeel

Nr.	Samenwerking en registratie
S01	In aanvulling op par. 4 U.A.V. 2012, dient de ON dient een vast contactpersoon / accountmanager aan te stellen voor de duur van de Overeenkomst.
S02	Opdrachtgever houdt toezicht op de prestaties en activiteiten van ON door steekproefsgewijze controle van de kwaliteit van het werk.
S03	ON dient een verificatiematrix aan te leveren met de meetbare eisen en wensen uit de overeenkomst en de uitwerking hiervan met de beloftes die de ON maakt op basis van het PvE.
S04	Er zal een cyclus van 3 voortgangsoverleggen met de directie plaatsvinden. Indien noodzakelijk zal extra overleg worden ingepland.
S05	In afwijking op par. 27 lid 9 UAV 2012: ON dient maximaal binnen vijf werkdagen zorg te dragen voor de verslaglegging van alle overlegvormen.

S06	ON en Opdrachtgever conformeren zich aan de werkwijze Prestatiemeting (Bijlage 18) en doen minimaal 2x per jaar een evaluatie. Tijdens deze overleggen wordt gekeken naar behaalde scores, maar bijvoorbeeld ook naar eventuele verbeterpunten en de wijze van meten (wederzijds). Tijdens het overleg komen o.a. de volgende onderwerpen aan de orde: - evaluatie en beoordeling contractuele afspraken; - gemelde klachten / complimenten en afhandeling; - veiligheid, klantgerichtheid, bereikbaarheid, probleemoplossend vermogen, flexibiliteit, zakelijkheid, kundigheid, initiatief in communicatie; - wijze waarop ON invulling geeft aan zijn denkwijze, weergegeven in de uitgewerkte casussen van de subgunningscriteria (zie Inschrijvingsleidraad, Hoofdstuk 5); - stand van zaken gestelde eisen en wensen uit de overeenkomst en het PvE.
S07	In aanvulling op par. 27 lid 1 UAV 2012: ON dient een deugdelijke administratie (logboek) bij te houden van de uitgevoerde acties, constatering, locatie en uren. Op aanvraag van Opdrachtgever dient hier inzicht in verschaft te worden.
S08	De registratie van werkzaamheden en het melden van afwijkingen op de werkkaarten in de door HDSR ter beschikking gestelde app, dienen direct op de betreffende locatie te gebeuren. Het is dan ook niet toegestaan de registratie te doen op een later moment wanneer ON al van de betreffende locatie weg is, i.v.m. mogelijke onnauwkeurigheid. De registratie dient op een eigen apparaat met internetverbinding te gebeuren.
S09	De ON meldt binnen 24 uur na vaststelling de aanwezigheid van - watergebonden (exotische) plaagplanten (zoals grote waternavel, parelvederkruid en waterteunisbloem, Ongelijkbladig Verderkruid en Waterwaaier (Cabomba)), - land gebonden (keringen) ongewenste vegetatie, stoorsoorten en exoten (zoals houtachtige gewassen, Jakobskruid, distels, enz.), - Muskusratten en bevers aan HDSR en maakt een melding via de door Opdrachtgever ter beschikking gestelde zgn. Exoten-app. Het verwijderen van exoten en plaagsoorten behoort niet tot de werkzaamheden maar kan als bijkomend werk worden opgedragen.
S10	Betreffende RAW-bestek deel 3: 01 23 03 Communicatie Ingelanden, en 01 11 01: Verband met andere werken. - De watergangen zijn bereikbaar via de openbare wegen en op- en afritten, de onderhoudspaden, of via het water. Indien de ON gebruik wil maken van de infrastructuur van derden zal door de ON minstens 48 uur van tevoren overleg gepleegd moeten worden met de desbetreffende eigenaar, of beheerder. Indien een grondeigenaar ON de toegang weigert, dient dit direct bij de Opdrachtgever gemeld te worden. - Indien de werkzaamheden die ON moet uitvoeren, raken aan de werkzaamheden die door derden uitgevoerd worden (bijv. gazonmaaien in opdracht van gemeente), wordt verwacht dat er enige vorm van samenwerking en afstemming is over de werkzaamheden met (contactpersoon van/namens) die grondeigenaar.
S11	Een calamiteit in het kader van de gedragscode Wnb is een ongewenste gebeurtenis die leidt, of had kunnen leiden tot ongewenste schade aan beschermde planten en dieren. De ON is verplicht calamiteiten bij de directie te melden. Naar aanleiding hiervan moeten er, op basis van een oordeel door een ecologische deskundige, maatregelen genomen worden om de bestaande situatie te verhelpen en herhaling in de toekomst te voorkomen. Onder calamiteiten kan verstaan worden: - Vissen zwemmen aan de oppervlakte tijdens uitvoering werkzaamheden; - Dode vissen in de nabijheid van het werk; - Het onverwachts aantreffen van broedende vogels; - Het aantreffen van andere beschermde soorten dan uit de gegevens is gebleken.

Nr.	In te zetten medewerkers/personeel
M01	Alle communicatie dient in het Nederlands te geschieden. De uitvoerende medewerkers op locatie dienen minimaal de Nederlandse taal te spreken en te begrijpen.

M02	ON zorgt dat de medewerkers beschikken over voldoende kennis en ter zake kundig zijn om de gevraagde werkzaamheden uit te kunnen voeren.
M03	Medewerkers dienen representatief gekleed te zijn en de werkkleding te dragen die voldoet aan de geldende regelgeving omtrent ARBO en Veiligheid. Alle in te zetten personeel, werkauto's en tractoren en overig materieel dienen uniform herkenbaar te zijn als werkend voor de ON.
M04	Uitvoerende medewerkers van de ON dienen in bezit te zijn van het certificaat Wet Natuurbescherming (gedragscode flora en fauna), niveau 1, de uitvoerders dienen in bezit te zijn van niveau 2.

10.1.3 Eisen aan de uitvoering

Nr.	Planning en frequentie
U01	De start van de werkzaamheden binnen elk nieuw groeiseizoen vindt plaats in overleg met Opdrachtgever. Daarbij dient ON vooraf een planning, inclusief aantal personen en in te zetten materialen, af te stemmen met Opdrachtgever. In de planning moet ON voor wat betreft kwaliteit en beschikbaarheid van personeel rekening houden met een piek van het werk in de maanden augustus en september. Na akkoord dient ON uiterlijk binnen 28 kalenderdagen de werkzaamheden uitgevoerd te hebben. Voor primaire kring geldt binnen 14 kalenderdagen.
U02	Evenals bij de keus/noodzaak voor een maaironde minder, kan en mag zowel Opdrachtgever als ON het initiatief nemen voor een extra maaironde waarbij Opdrachtgever beslist of de uitvoering plaatsvindt. Na goedkeuring of opdracht van Opdrachtgever dient ON uiterlijk binnen 28 kalenderdagen de werkzaamheden uitgevoerd te hebben. ON moet aan het verzoek tot uitvoering gehoor geven.
U03	Op aangeven van Opdrachtgever kan inzet van extra mensen of een hogere frequentie van uitvoering van de werkzaamheden bepaald worden. Dit verzoek dient binnen maximaal 3 werkdagen opgevolgd te worden.
U04	Wanneer de begroeiing of weersomstandigheden hiertoe aanleiding geven kan HDSR de ON verzoeken van de voorgenomen planning af te wijken. De ON honoreert dit verzoek, wanneer dit verzoek door de toezichthouder tot minimaal 2 werkdagen voorafgaand aan de geplande uitvoering is gedaan. Voor het uiteindelijk wel uitvoeren van de werkzaamheden, wanneer de situatie het wel toelaat, geldt de doorlooptijd uit U01, U02 en/of U03.
U05	De Opdrachtgever behoudt het recht om mee te lopen in het werk voor de kwaliteitscontrole. Bijvoorbeeld 1x per 2 weken.
U06	Maaimoment primaire kringen: 1e Ronde vanaf 1 mei t/m 15 mei (of pilot, of op afroep) 2e Ronde vanaf 15 juni (of pilot, of op afroep) 3e Ronde laatste maaironde vanaf 1 augustus tot 15 september (of pilot, of op afroep) Extra ronde(s) en/of pilot.
U07	Maaimoment regionale kringen, globaal tussen eind april en eind oktober: 2x per jaar (of pilot, of op afroep) 4x per jaar (of pilot, of op afroep) Extra ronde(s) en/of pilot.
U08	Maaimoment watergangen, globaal tussen eind april en eind oktober: 1x per jaar (of pilot, of op afroep) 2x per jaar (of pilot, of op afroep) 3x per jaar (of pilot, of op afroep) Even, of oneven jaar, of op afroep.
U09	Maaimoment onderdeel Natuurvriendelijke oevers (NVO's), maaiperiode in de maai-app: 1x per jaar 1x in de twee jaar 1x in de drie jaar (is gelijk aan 1x per 4 jaar en 1x per 5 jaar) Op afroep en/of pilot.

U10	Gereed zijn van werkzaamheden jaarsnede: - Werkzaamheden Watergangen en Regionale keringen dienen elk kalender jaar uiterlijk op 20 oktober te zijn afgerond. Opleveren maaigegevens voor 15 november elk kalenderjaar. - Werkzaamheden Primaire keringen dienen elk kalenderjaar uiterlijk 15 september gereed te zijn. Opleveren maaigegevens voor 15 oktober elk kalenderjaar.
U11	De toegestane werktijden zijn van maandag t/m zaterdag van 6.00 uur tot 18.00 uur. Het werken buiten de vermelde werktijden is alleen mogelijk indien de omwonenden en ingelanden er geen hinder van ondervinden. En in overleg met, en na toestemming van Opdrachtgever. De maaierwerkzaamheden kunnen samenvallen met andere reguliere werkzaamheden. In overleg met Opdrachtgever moet de planning hierop aangepast kunnen worden. Rekening houdend met biodiversiteitseisen B07, B08 en B14.
U12	Alleen na goedkeuring van de directie kan een activiteit worden aangemerkt als calamiteit. Calamiteiten met betrekking tot het maaien van de watergangen zullen een maximale reactietijd van 12 uur hebben. Een activiteit wordt aangemerkt als een calamiteit indien op aangegeven van de directie is bepaald dat de afvoercapaciteit van een watergang als onvoldoende wordt ingeschat en schoningswerkzaamheden onmiddellijk dienen plaats te vinden. Vergoeding calamiteit bij inzet op: - Werkdagen maandag avond t/m zaterdag ochtend dagelijks buiten standaard werktijden: 18.00 uur - 06.00 uur en maandag 00.00 uur tot 6.00 uur: 125%, - Zaterdag 18.00 uur tot 24.00 uur en: 150%, - Zon- en feestdagen 00.00 uur tot 24.00 uur: 200%. Indien zich calamiteiten voordoen waardoor de planning wijzigt, heeft de aannemer geen recht op een extra of aanvullende vergoeding.

Nr.	Randvoorwaarden en uitgangspunten Watergang en -keringen
R01	Maximaal toelaatbaar belasting / gewicht machines op de keringen is 5 kN/m ² op de kruin en het talud en de beheerstrook.
R02	De rijsnelheid op het talud bedraagt maximaal 15 km/u.
R03	De maaierwerkzaamheden, inclusief aanverwante werkzaamheden, binnen 1 deelopdracht dienen binnen 7 aaneengesloten kalenderdagen uitgevoerd te worden.
R04	Maaivakken kunnen pas gereed gemeld worden in de maa-app, als het onderhoud aan het gehele maaivak klaar is. Bij de indeling van de maaivakken is het mogelijk om gedeelten van maaivakken af te ronden, tenzij expliciet aangegeven en in overleg afgesproken met de toezichthouder.
R05	Er dient zoveel mogelijk gebruik gemaakt te worden van bestaande infrastructuur van wegen en paden. Indien door de toegepaste werkwijze het straatwerk, op- en afritten verzakt of beschadigd raken, of de zode van taluds beschadigd raakt, of als er spoorvorming optreedt in overig terrein, dient de ON dit direct op eigen kosten te herstellen.
R06	Op hopen leggen en afvoeren: * Maaisel uit watergangen (afgesneden planten direct uit het water verwijderen) dient op hopen te worden gelegd en te worden afgevoerd. * Maaisel van waterkeringen dient via op- en afritten en via onderhoudsstroken te worden afgevoerd. Eén en ander conform maa-app (maaikaart).
R07	De insporingsdiepte van materieel moet zo minimaal mogelijk zijn, doch maximaal in onverharde terreinen ten hoogste 30 mm bedragen. Op verharde terreinen is geen insporing toegestaan. Het spoedig herstel van diepere insporingsdiepte zal voor rekening komen van de ON. Indien door omstandigheden (zeer zachte bodem, beperkte bereikbaarheid, et cetera) schade niet redelijkerwijs voorkomen kan worden, dient de ON dit minimaal 3 kalenderdagen voorafgaand aan de uitvoering te melden bij de Opdrachtgever. Hierbij dient tevens een voorstel voor aanpak of alternatief ingediend te worden.
R08	ON dient alle ontheffingen en/of vergunningen die nodig zijn voor het uitvoeren van de in de Aanbestedingstukken genoemde werkzaamheden (tijdig) aan te vragen en in bezit van te zijn. Zoals onder andere (niet gelimiteerd):

	- Toestemming voor het overslaan van materialen vanaf de openbare weg naar een vaartuig; - Toestemming voor het overslaan van materialen vanaf een vaartuig naar de openbare weg; - Toestemming voor het uitvoeren van werkzaamheden op en nabij het water, voor zover deze werken buiten het gezag van de opdrachtgever vallen; - Ontheffing voor het gebruik van openbare wegen voor buiten de beperkingen gesteld verkeer.
R09	De werkzaamheden dienen zo uitgevoerd te worden, dat beschadiging aan objecten, bomen en grasmat, maar ook muskusratvangkooien voorkomen wordt. Schades worden in de maai-app gemeld (locatie en foto) aan Opdrachtgever. Eventuele kosten voor herstel, zijn voor rekening ON.
R10	Kadavers van dode dieren en/of de aanwezigheid van chemisch afval (zoals asbest) dient direct telefonisch en in de maai-app gemeld locatie en foto) te worden bij de Opdrachtgever.
R11	De werkzaamheden worden op een dermate wijze uitgevoerd, dat de doorstroming van duikers, sluizen, stuwen, inlaatwerken en drainage-uitstroompunten niet belemmerd wordt.
R12	Materialen afkomstig uit het groen zoals snoeihout, grond e.d. nog dezelfde dag, ter plaatse verwerken en op dijken afvoeren naar een daarvoor bestemde plaats.
R13	Vervuiling, zoals afvalresten, in vrijgekomen materiaal bij maaisel tot 10%, vervalt aan ON.
R14	Maaisel dat op de verharding van een weg, fietspad, voetpad, parkeerplaats, op- en afritten en dergelijke is terechtgekomen, dient direct door de ON verwijderd te worden.
R15	Watergangen en oevers dienen te worden gemaaid vanaf de kant. De maaiwerkzaamheden mogen uitsluitend vanaf het water uitgevoerd worden, als deze werkzaamheden vanaf de kant technisch niet mogelijk en/of wenselijk zijn. Één en ander aangegeven in de maai-app.
R16	In aanvulling op par. 15 lid 01 U.A.V. 2012 Daar waar de waterkering en/of de watergang vanaf de kant en het water slecht toegankelijk is, dient de ON terstond te melden wanneer een perceel niet bereikbaar of toegankelijk is (er staat gewas of andere obstakels op, of toegang wordt geweigerd).
R17	ON dient overhangende begroeiing te melden via de app, zodat het via de schouw van het waterschap mee genomen kan worden.
R18	Bij het eventueel verwijderen van exoten en plaagsoorten uit S09, moet fragmentatie en herbesmetting te allen tijde worden voorkomen. Dit na het overleggen van een plan ter goedkeuring bij de directievoerder voordat de ON kan gaan beginnen.
R19	Bij ongewenste vegetatie/ stoorsorten / exoten op de keringen mag verhouting niet optreden. Eventuele houtige gewassen op de droge oever en watergangen dienen met wortel en al verwijderd te worden.
R20	Maaisel dat vrijkomt bij onderhoud van watergangen en -keringen en vervalt aan ON als gevolg van R21 en R31 en materiaal als gevolg van R13, en dus niet wordt afgevoerd door Opdrachtgever, dient te worden verzameld, afgevoerd en gestort conform Annex "Vrijkomende materialen".
	M.b.t. Watergangen
R21	Behalve percelen IJssel en Kromme Rijn: Het maaisel dat vrij komt tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden en niet de verwerkingsmethode 'op de kant zetten' behelst, vervalt aan de ON. De methode is weergegeven in de maai-app. Het maaisel moet na het maaien minimaal 48 uur – onberoerd / onbewerkt - blijven liggen, waarna het binnen 7 dagen afgevoerd moet worden. Hierbij dient ON rekening te houden met Gedragscode Wet Natuurbescherming van de Unie van Waterschappen (d.d. 1 februari 2019). Daar waar dit niet mogelijk is (binnen de bebouwde kom), dient het direct te worden afgevoerd. Maaisel percelen IJssel en Kromme Rijn: Gedurende de looptijd van de Overeenkomst kan Opdrachtgever bepalen dat voor (een bepaald deel van) een maaiopdracht, evt. op een specifieke locatie, ON verantwoordelijk wordt voor opladen en afvoeren van maaisel uit die maironde en daarmee zelf ook de verwerker bepaald. In dat geval wordt gebruik gemaakt van de bestekspost uit het RAW deel van de overeenkomst. Dit zal voorafgaand aan een maaiopdracht aan ON kenbaar worden gemaakt.

R22	Indien het maaisel van de watergang de verwerkingsmethode 'op de kant zetten' behelst en dus blijft liggen, moet het op de kant in gelijke hoeveelheden worden verdeeld/verspreid over de aanwezige vlakke delen / bermen.
R23	De op- afritten en de beheerstrook dienen mee gemaaid te worden.
R24	Bruggen en duikers, inclusief de in- en uitstroomopening, vrijhouden van begroeiing en vuil zodat het water voldoende kan blijven doorstromen. De kosten hiervoor zijn opgenomen in de meterprijs van de maaierwerkzaamheden.
R25	Kroosroosters voor duikers, inlaten, stuwen en gemalen schoon houden en de waterdoorloop borgen (elk rooster moet 100% schoon zijn). De kosten hiervoor zijn opgenomen in de meterprijs van de maaierwerkzaamheden.
R26	Het maaien van obstakels zoals (dijk)paaltjes, rasters etc. maakt onderdeel uit van de opdracht. Daar valt ook de HDSR-zijde van een raster onder dat op een eigendomsgrens staat. Er dient daarbij rekening te worden gehouden met het gedeeltelijk handmatig uitvoeren van de maaierwerkzaamheden binnen een afstand van minimaal 50 cm van kunstwerken en overige obstakels, om beschadiging te voorkomen.
R27	ON dient zich er van te vergewissen dat de te maaien oppervlakken vrij zijn van onverwachte obstakels. Dit ter voorkoming van schade aan materieel. Schade aan materieel en aan derden welke voortkomt vanuit onverwachte obstakels kan niet verhaald worden op het waterschap en zijn voor risico van ON.
M.b.t. Waterkeringen	
R28	Indien het maaisel van waterkering blijft liggen moet het verspreid over de kering / talud blijven liggen. Er mogen geen hopen achterblijven die verstikking tot gevolg kunnen hebben.
R29	Bij het aanbieden van maaisel aan agrariërs dient ON ervoor te zorgen, dat het maaisel geen schadelijke plantensoorten bevat zoals Jacobskruid (Jacobaea Vulgaris) die in het kuilvoer/hooi als giftig worden aangemerkt. Deze soorten zullen apart moeten worden afgevoerd voor kosten ON, en verwerkt voor kosten Opdrachtgever. Opdrachtgever kan niet aansprakelijk worden gesteld over de schade, veroorzaakt aanwezigheid van schadelijke/giftige plantensoorten in dit maaisel. Dit valt onder artikel 10.3 van de Overeenkomst.
R30	Waterkeringen dienen gemaaid te worden met een schijvenmaaier <u>zonder</u> kneuzer en <u>zonder</u> aanzuigende werking, tenzij de Opdrachtgever in bijzonder geval hiervan moet afwijken en 'klepelen' aangeeft. In dat geval wordt gebruik gemaakt van de bestekspost uit het RAW deel van de overeenkomst.
- Specifiek Regionale keringen:	
R31	Indien maaisel van de waterkeringen niet blijft liggen, geldt het volgende: Maaisel vervalt aan de ON. Het maaisel dat vrij komt tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden vervalt aan de ON. Het maaisel moet eerst 24 uur blijven liggen, dan minimaal 1x geschud worden en binnen 7 kalenderdagen afgevoerd worden. Hierbij dient ON rekening te houden met Gedragscode Wet Natuurbescherming van de Unie van Waterschappen (d.d. 1 februari 2019). Daar waar dit niet mogelijk is binnen de bebouwde kom), dient het direct te worden afgevoerd.
R32	Verpakt maaisel op het dijklichaam of in de teen opslaan. Verpakt maaisel mag maximaal 3 kalenderdagen opgeslagen worden op het vlakke delen van de dijk/kering.
- Specifiek Primaire keringen:	
R33	Maaisel vervalt aan de ON. Het maaisel dat vrij komt tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden vervalt aan de ON. Het maaisel moet eerst 24 uur blijven liggen, dan minimaal 1x geschud worden en binnen 7 kalenderdagen afgevoerd worden. Hierbij dient ON rekening te houden met Gedragscode Wet Natuurbescherming van de Unie van Waterschappen (d.d. 1 februari 2019). Daar waar dit niet mogelijk is binnen de bebouwde kom), dient het direct te worden afgevoerd.
R34	Het is niet toegestaan om bij Primaire keringen binnen het dijktaalud en 5 meter beheerstrook (verpakt) maaisel op te slaan, dit dient te geschieden op de op- en afritten.

10.1.4 Eisen aan duurzaamheid, biodiversiteit en maatschappij

Nr.	Duurzaamheid en maatschappij
D01	Bij de uitvoering van de opdracht is voldaan aan de 8 bepalingen van de Internationale Arbeidsorganisatie ("ILO").
D02	Op deze overeenkomst is 5% Social-Return verplichting vastgesteld. De bijbehorende voorwaarden en werkwijze 'Toelichting Toepassing Social Return' zijn te vinden in Bijlage 13.
D03	Gedurende de looptijd van dit contract kan materieel worden aangeschaft wat de duurzaamheid en CO2 reductie bevordert. De tabel 'Reductie CO2 inzet materieel' (Bijlage 8) dient naar waarheid te worden ingevuld en zal meetellen in de puntentelling voor de beoordeling.
D04	Indien materieel wordt ingezet dat draait op diesel, geldt een minimumeis dat hier HVO100 - Stage IIIb wordt gebruikt. De minimale eis voor inzet (hand-)gereedschap is dat hier synthetische brandstof voor wordt gebruikt.
D05	De ON werkt met materieel dat getypeerd kan worden als geluidsarm (minder dan 65 dB).
D06	Het materieel t.b.v. het maaien, dient te allen tijde te zijn voorzien van een beschermbeugel of gelijkwaardig om beschadiging aan bomen en struiken te voorkomen.
D07	Indien vanwege maaien dan wel klepelen maaisel ongewenst in de watergang belandt, dan zal de ON het gedeelte dat dit betreft binnen 24 uur moeten maaikorven. Dit t.b.v. het tegengaan van verstoppingen en verrijking door voedingsstoffen.
D08	Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een ecologisch onderzoek naar beschermde soorten uitgevoerd te zijn.
D09	Voorliggend onderzoek dient in een ecologisch werkplan locatie specifiek te worden gemaakt.

Nr.	Biodiversiteit
B01	Uitgangspunt is natuurvriendelijke technieken/materieel gebruiken. - Gebruik van materieel waarmee de bodem wordt omgewoeld (zoals een sleepmes) is niet toegestaan, met uitzondering van enkele sloten in het perceel Kromme Rijn. - In te zetten maaiers zijn minimaal voorzien van een wildredder. Voor gebruik van natuuronvriendelijk materieel dient toestemming van de opdrachtgever te worden verkregen.
B02	De maaimethoden van de NVO's en droge oevers zijn in de maaai-app aangegeven.
	M.b.t. maaien Watergangen
B03	Werkzaamheden moeten minimaal zorgen voor behoud van biodiversiteit en deze bij voorkeur vergroten (maaieren van de juiste hoeveelheid op het juiste moment, met de juiste techniek).
B04	Werkzaamheden mogen niet of nauwelijks leiden tot verstoring van aanwezige flora en fauna.
B05	Omwoeling van de waterbodem en daardoor ontstane vertroebeling moet zoveel mogelijk worden voorkomen.
B06	Let tijdens werkzaamheden altijd op naar zuurstof happende vis, leg het werk stil als dit wordt geconstateerd en neem contact op met de toezichthouder van HDSR voor overleg.
B07	Meet dagelijks, voorafgaand aan het maaien, meermaals de watertemperatuur, in elk geval tussen 13:00 en 15:00 uur 's middags. Houdt alle temperatuurmetingen bij in een logboek.
B08	Er wordt niet gemaaid als de luchttemperatuur boven de 30°C uitkomt en/of de watertemperatuur boven de 25°C.
B09	Maaierwerkzaamheden in watergangen moeten zo worden uitgevoerd dat fauna (met name vis) kan ontsnappen en zo min mogelijk op de kant belandt.
B10	Indien mogelijk wordt een deel van de vegetatie niet gemaaid. Door HDSR wordt aangegeven waar in het voorjaar 25% (of meer) van de vegetatie moet blijven staan.
B11	We maaien niet meer dan nodig om onnodige schade aan flora en fauna te voorkomen: Maaien waar het moet, laten staan waar het kan.
B12	Na uitvoering van de maaierwerkzaamheden aan de waterbodems bedraagt de hoogte van de vegetatie minimaal 25 mm en maximaal 50 mm.
	M.b.t. maaien Waterkeringen (Regionaal en Primair)

B13	De hoogte van het gras na maaïen is minimaal 10 cm boven maaiveld.
B14	Maaïwerk moet worden uitgevoerd op droge dagen tussen ca. 10 uur 's ochtends en zonsondergang in verband met de mobiliteit van amfibieën en reptielen. Eerder starten op de dag kan alleen met toestemming van de Opdrachtgever te worden uitgevoerd.
B15	Groeiplaatsen van beschermde planten en/of rode-lijst-soorten worden uitsluitend gemaaid in de periode na zaadzetting van deze soorten. Afhankelijk van de soort en de weersomstandigheden, wordt hierbij de periode 1 september – 1 oktober aangehouden. Als in de periode voor zaadzetting (dus tijdens de bloei) gemaaid wordt, worden in het veld door de ON de groeiplaatsen tijdens de maaïwerkzaamheden gespaard en wordt beschadiging van de bodem vermeden. Daartoe worden - op basis van door de Opdrachtgever aangeleverde verspreidingsgegevens - voorafgaand aan de start van de werkzaamheden deze groeiplaatsen door de ON in het veld gelokaliseerd, gemarkeerd en op (digitale) kaart aangegeven. De markering wordt door de ON direct na de werkzaamheden verwijderd.
B16	Bij constatering van nieuwe groeiplaatsen van beschermde planten en/of rode-lijst-soorten (die dus vooraf nog niet bekend waren), wordt gehandeld zoals bovenstaand beschreven. Deze nieuwe groeiplaats(en) worden gemeld aan de toezichthouder van het waterschap. Deze groeiplaatsen worden vervolgens op een (digitale) kaart vastgelegd en gedocumenteerd met het oog op controle door handhavende instanties.
B17	Indien het vanuit primaire waterschapstaken gezien niet mogelijk is om deze groeiplaatsen van beschermde soorten en/of rode-lijst-soorten te sparen, wordt advies gevraagd aan een ecologisch deskundige. Dit maatwerkadvies wordt schriftelijk vastgelegd en bij het ecologisch werkplan gevoegd.
B18	Verbetervoorstellen ten aanzien van ecologie en biodiversiteit (bijvoorbeeld gefaseerd maaïen, stukken over laten staan (zgn. Blokmaaïen)) ten aanzien van uitgevraagde werkzaamheden worden voorgelegd aan Opdrachtgever teneinde de biodiversiteit op de waterkeringen van HDSR naar een hoger niveau te brengen.
	- Specifiek Primaire keringen
B19	Grote, rechthoekige percelen worden van binnen naar buiten gemaaid om dieren de kans te geven te ontsnappen.
B20	Daar waar vanaf de weg gemaaid wordt, dient het gras naar boven te worden geharkt.

Akkoord op het Programma van Eisen, incl. Annex

Naam:

Functie:

Datum:

ANNEX

Vrijkomende materialen

Deze annex bevat nadere bepalingen omtrent het omgaan met vrijkomende materialen uit de werkzaamheden, zoals o.a. bedoeld bij R13, R21 en R31. Niet zijnde 'op de kant zetten' en/of 'op locatie'. Zie hiervoor 51.12.14 Vrijgekomen materialen, RAW-bestekken

1. Vrijgekomen materialen van verschillende aard moeten van elkaar gescheiden blijven. De ON treft maatregelen ter voorkoming van vermenging.
2. Tenzij in de Overeenkomst anders is aangegeven, moeten vrijgekomen, niet herbruikbare materialen dezelfde dag van de werklocatie worden afgevoerd.
3. Niet herbruikbare, vrijgekomen materialen worden geacht voor de Opdrachtgever geen waarde te hebben en worden eigendom van de ON, behoudens die materialen waarvoor in dit contract expliciet anders is aangegeven.
4. Vrijgekomen, niet herbruikbare materialen, vervoeren naar een door het bevoegd gezag erkende (eind)verwerkingsinrichting. Daarbij de procedure volgen die door het bevoegd gezag in de desbetreffende provincie is voorgeschreven.
5. De ON verstrekt de Opdrachtgever na elke periode van een maand de bewijzen van acceptatie van de in de betreffende periode naar een (eind) verwerkingsinrichting vervoerde niet herbruikbare materialen. Op de bewijzen van acceptatie moeten de naam, het adres van de inrichting, de aard, de hoeveelheid, de herkomst en de naam en het adres van de vervoerder van de materialen zijn vermeld.
6. De ON mag initiatief nemen om vrijkomende materialen te gaan hergebruiken op / voor een ecologisch, duurzaam en/of maatschappelijk verantwoorde manier.
7. Binnen de bebouwde kom dient vrijgekomen grof welvaartsvuil (winkelwagentjes, banden, pallets, bankstellen e.d.) verzameld en afgevoerd te worden naar een erkende verwerker. Vrijgekomen grof welvaartsvuil dient dezelfde dag van het werk te worden getransporteerd en wordt na akkoord van de toezichthouder apart verrekend.